17/08/2020
כ"ז/אב/תש"ף

<u>עבודות לפינוי קרקע מזוהמת במתחם תע"ש בית הכרם</u>

סיכום סיור מיום 12.08.20

משתתפים:

שראל גילשון, ועד מתחם תע"ש
דני טרוים, ועד מתחם תע"ש
פרופ' רות קרק, ועד מתחם תע"ש
יצחק ספיר, ועד מתחם תע"ש
גלי טייג, עובדת קהילתית, מנהל קהילתי בית הכרם
אריאלה קורנפלד, מתכננת אורבנית, מנהל קהילתי בית הכרם
דרור רג'ואן, תושב
נועם פוניה, ממונה קרקעות מזוהמות ותשתיות דלק – אגף קרקעות מזוהמות, המשרד להגנת הסביבה
אולג גרנד, סמנכ"ל שיקום, אקולוגיה ובטיחות, החברה לשירותי איכות הסביבה
מתי כספי, מנהל פרויקט, החברה לשירותי איכות הסביבה
דנה גזי, יועצת שיתוף ציבור לחברה לשירותי איכות הסביבה

רקע ומטרות:

ב-9.8.20 החלו עבודות היערכות לעבודות לפינוי קרקע מזוהמת במתחם תע"ש בית הכרם. בעקבות פניות שהגיעו לחברה לשירותי איכות הסביבה, למנהל הקהילתי ולועד מתחם תע"ש, תואם סיור באתר שמטרותיו:

1. להציג את ההיערכות לעבודות פינוי הקרקע המזוהמת
2. להציג את מוקדי הזיהום ואת אופן הטיפול בהם
3. להשיב על שאלות ולמסור כל מידע נדרש נוסף

סיכום:

בשנים 1951-1997 פעל במקום מפעל "נץ" של תע"ש אשר ייצר מגוון מוצרי מתכת. עם סגירת המפעל ועד היום בוצעו שורה ארוכה של סקרי קרקע וגזי קרקע.

בשנת 2018 נערך, לדרישת החברה לשירותי איכות הסביבה והמשרד להגנת הסביבה, סקר מקיף ומעמיק על ידי חברת LDD. הסקר שהתבסס על ממצאי הסקרים הקודמים, כלל עשרות דיגומי קרקע וגז קרקע.

באתר זוהה זיהום גז קרקע (TCE ו-PCE) המתפשט בעיקר דרך סדקים בסלע וחלחל למי התהום. בימים אלה נערך סקר חלופות לטיפול בגז הקרקע באמצעות חברה מחו"ל בעלת ניסיון בתנאים דומים לאלה המצויים באתר.

בנוסף קיים באתר זיהום קרקע, בהסרתו מתמקדות העבודות הנוכחיות.

פיזור זיהום הקרקע באתר וסוג הטיפול בו:

מקרא:

צהוב – זיהום בריכוזים יחסית נמוכים. לאחר הפינוי ניתן להשתמש בקרקע כחומר כיסוי.

כתום – קרקע המצריכה טיפול במתקני קצה.

אדום – אזורים בהם קיים זיהום בריכוז גבוה שמצריך טיפול במתקני קצה בתא סגור.

מכיוון שמתחם תע"ש בית הכרם ממוקם במרכז שכונת מגורים, הוחלט לנקוט בגישה מחמירה לפיה הטיפול בזיהום הקרקע באזורים המסומנים באדום המצריכים טיפול בתא סגור, יבוצעו גם באתר תחת אוהל סגור עם מערכת שאיבה וטיפול באויר הנשאב. בארובות של המערכת יבוצעו בדיקות אוויר היוצא מהארובות. בתחילת העבודות יתבצעו בדיקות יומיות, ולאחר שנוודא שהמערכת פועלת באופן תקין יבוצע בדיקות שבועיות.

אבק

בימים האחרונים התבצעו עבודות להכשרת צירי תנועה למשאיות וצמ"ה (ציוד מכני הנדסי) באתר. הצירים שיוכשרו יכוסו במצע ובאספלט גרוס. המטרה היא להפחית אבק שנוצר כתוצאה מתנועת כלי הרכב באתר ואת הצורך בהרטבה במהלך העבודות.

עבודות ההכשרה מתבצעות באזורים שאינם מזוהמים. עם זאת, בכדי למזער את מטרד האבק, העבודה מתבצעת באופן איטי וזהיר, נעשה שימוש בחומר לח שאינו מעלה אבק ויעשה שימוש במשאית הרטבה שתלווה את העבודות לכל אורכן. במהלך העבודות נמשיך לטפל בצירים הנ"ל, בכדי להבטיח מינימום אבק באתר ויציאת אבק ובוץ מחוץ לאתר.

בדיקות אוויר

במהלך העבודות מבוצעות בדיקות אוויר מ-3 סוגים:

1. בדיקות אינדיקטיביות בתוך האוהלים
2. בדיקת אוויר הנפלט מארובות האוהלים
3. בדיקת סביבתיות ב-4 נקודות שונות בהיקף המתחם

אתמול (11.8.20) התבצעה בדיקה אוויר ראשונה שכללה סט בדיקות רקע לניטור מזהמים ואבק לקביעת רקע (Base Line). משך הבדיקה 24 שעות. בדיקות אוויר יתבצעו מספר פעמים לאורך העבודות. תוצאות הבדיקות יפורסמו באתר האינטרנט.

כיצד משפיע גז קרקע על זיהום הקרקע ועל פריסת הזיהום באתר?

ממצאי הסקרים מלמדים שקיים גז קרקע מזוהם באזורים שונים באתר, אך איננו רואים קרקע מזוהמת בכל אזורים אלו. בסיום חפירת כל פוליגון קרקע מזוהמת יבוצע סקר ווידוא ניקיון, בכדי להבטיח שהקרקע נקיה והטיפול בה הושלם.

עדכונים והעברת מידע לציבור

- עדכונים שוטפים ודו"חות מפורסמים באתר האינטרנט של הפרויקט לשיקום קרקעות מדינה בכתובת: https://soil-remediation.co.il/project/%d7%91%d7%99%d7%aa-%d7%94%d7%9b%d7%a8%d7%9d/
- העדכונים יועברו גם למנהל הקהילתי ולוועד מתחם תע"ש במייל ויופצו באמצעותם ברשת התקשורת הקהילתית.
- יתואם סיור לתושבים בעיצומן של העבודות להצגת הפעילות באתר.
- כתובת מייל וטלפון של דנה גזי, יועצת שיתוף הציבור מפורסמים בכל הפלטפורמות וניתן להעביר אותם לתושבים שמבקשים לקבל מענה לשאלותיהם.

שריפות

בהנחיית רמ"י ובתיאום עם מכבי האש בוצעה השלמה של חישוף שביל הסמוך לבתי מגורים באתר בכדי ליצור חיץ מגן מפני שריפות. בוצעה פנייה נוספת לרמ"י לגבי המשך עבודות חישוף ונענינו כי החישוף הרגיל מבוצע בתיאום עם כיבוי אש ואין צורך בהרחבתו.

רשמה: דנה גזי

נספח – תמונות מהסיור

Environmental Services Company Ltd.
Tel-Aviv: Office, 40 Yitzhak Sade St. P.O.Box 51631, Tel-Aviv 6721210, Israel.
Tel.: +972-3-5374850, Fax: +972-3-5374860
Neot-Hovav: Plant, Customers & Visitors Centres, P.O.Box 5743,
Beer-Sheva 8415701, Israel. Tel.: +972-8-6503700, Fax: +972-8-6572235

החברה לשרותי איכות הסביבה בע"מ
תל אביב: משרד: רח' יצחק שדה 40, ת.ד. 51631, תל-אביב 6721210
טל.: 03-5374850, פקס: 03-5374860
נאות חובב: מפעל, מרכז לקוחות ומרכז מבקרים, ת.ד. 5743,
באר-שבע 8415701 טל.: 08-6503700, פקס: 08-6572235